

LEXIKOLOGIE 1

Lexikologie

- jazykovědná disciplína, nauka o slovní zásobě
- zkoumá: “slova” – lexikální jednotky, jejich vztahy, jejich použití

Funkce lexikálních jednotek

- pojmenovací
- poznávací
- komunikativní
- pragmatická

Lexikální jednotky jsou zkoumány dvojím způsobem

- onomaziologie – postup od obsahu k formě
- sémaziologie (lexikální sémantika) – postup od formy k obsahu

Dílčí disciplíny lexikologie

- frazeologie – zkoumá ustálená spojení
- terminologie – termíny různých oborů
- etymologie – původní forma a význam slov
- onomastika – propria
- lexikografie = slovníkářství – teorie a praxe vytváření slovníků

Slovní zásoba = lexikon

- souhrn všech lexikálních jednotek
- aktivní slovní zásoba – cca. 5000 – 10000 jednotek
- pasivní slovní zásoba – cca. šestinásobek aktivní
- kritéria dělení
  - ⇒ teritoriální
    - dialektismy
    - regionalismy (čechismy, moravismy)
    - etnografismy
  - ⇒ sociální
    - profesionalismy
    - slangismy
    - argotismy
  - ⇒ chronologické
    - staré: archaismy, historismy
    - nové: neologismy, okazionalismy
  - ⇒ expresivita
    - kladná: familiární slova, hypokoristika, eufemismy
    - záporná: pejorativa, vulgarismy, dysfemismy
  - ⇒ příslušnost k funkčnímu stylu
    - publicismy
    - poetismy
    - termíny